

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu ese de done ori pre septemana: Dumineca si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei, pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate cãtra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. car pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 87.

ANULU XXII.

Sabiu in 315 Novemvre 1874.

tru celealte parti ale Transilvaniei sã pentru provinciile din Monarchia pre anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Insetatele se platesen pentru intãia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a dua'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu 2 Novembre.

Aru crede omulu ca, in tempulu nostru, in secululu luminei, fati'a pamentului, seu celu putienu a Europei, se va preface dupa cum descria poetulu Ovidu aetas aurea in metamorfosele lui, in carea ferulu sa nu se intrebuinteze decãtu spre scopuri de pace si de cultura omenesca.

Intre esoposetiunile universali si intre multele intreprinderi pacinice inse joca o rola insemnata bugetele ministerieloru de resbelu in tota Europ'a, exercitiile mari la cari avura poporele europene placerea a cautã in ver'a trecuta, incependu dela puterile de prim'a ordine pana la staturile cele mai mici.

Icõna martiala inse nici cu aceste nu e completa. Din Germani'a se respandesc scirea in tote partile lumei, ca din glõtele de pana acum (Landsturm) are sa se faca unu felu de militie (Landwehr) de a dou'a ordine, prin care mijlocu Germani'a sa radice la casu de lipsa doue milioane de baionete.

Mesuri de aceste in unu tempu de o pace adenca, dupa victorie reportate numai cu putieni ani inainte, aducu si pre celu mai optimistu la presupunere, ca din ore care parte trebuie sa mirõsa a ierba de pusca.

Imperatulu Germaniei in cuventarea sea cu carea a deschisu parlamentulu germanu si a datu cu mana pre sabia, fara de a se pronuncia mai aprõpe, cui amenintia.

Ori incatrau aru fi indreptata amerintiarea, un'a sta, ca pregatirile aceste colosale marçiale din partea unei puteri asia de impunatorie cum este Germani'a se imitezã in tote partile, si asia Europa in locu de a se pregati pentru festivitãtea unei paci si infratiri generale a poporeloru, pare ca se pregãtesce pentru noue calde de sange, pentru noue ruine fumegande, urmate cã tote resbelele de alte multe calamitati.

Privirile aceste sunt ce e dreptu de o natura sumbra si neatragãtoria, inse ele sunt provocate de mesurile ce se iau in sinulu unei natiuni, carea celu putienu se numera intre cele mai culte din lume.

Omulu politicu se intrãba cu dreptu cuventu, ca ore unde va resunã tunulu mai dintai? Puterea cea formidabile, carea a bagatu grigi in inimele europeniloru, in catrãu va face frontu dupa ceva fi armata gat'a?

Orientulu, care se numera de multu intre cestiunile nedeslegate, este aptu pentru o miscare mare. Dovada a fostu macelulu montenegloru de deunedile in tergulu dela Podgorizza. Pana la orientulu inse e o distantia bunicica din Germani'a si aru trebui sa trãca masele cele coifate preste imperiulu nostru, cu carele se afla acum in relatiuni amicabile. Franci'a de si armãza din tote puterile, a doveditu ca evita tote provocãrile nemtiesci, cãte odata chiaru si cu inghitirea unor noduri diplomatie. Revanchulu francesu, dicu diplomatiei francesi, are sa se faca pre terenulu culturai si alu bunei stãri meteriali, carele a sustienutu pre Franci'a la inaltimea ei chiaru si dupa cadere. Pentru Dania, carea aru potã cere punerea in lucrare a art. V. dela Nikolsburg (1866.), adeca redarea unor districte danice din nordulu ducatului

Schleswig, regatulu Dania, nu põte nici decum sa fia caus'a armãrei Germaniei, pentruca beat'a Dania nici nu cutãza a face pretensiunea prevediuta in citatulu articlu si Bismark, de alta parte, nu se gandesc la nimic'a mai putienu de astadata de cãtu la esecutarea acelu articlu.

Resbelulu civilu din Spani'a inca nu e terminatu. Elu putea sa fia terminatu in dilele aceste, decã politia francesã punca mãnil pre capetenia rebeliunei, pre don Carlos, si lu internã in Franci'a. Acest'a nu s'a intemplat. Spani'a a mai fostu odata ans'a unui resbelu crãncenu intre Germani'a si Franci'a, la 1870/1. Spani'a erã deunadile sa dea ansa la unu incendiu internatiunalu prin unu conflictu alu marinei germane cu carlistii revolutiunari. Spani'a põte reinnoi si acum cert'a intre staturile cele doue limitrofe si puternice, odata pentru terminarea resbelulu civilu de pre peninsul'a pireneica si de alta parte pentru vre-o restauratiune de tronu in Spani'a, fia cu fiulu Isabelei, fia cu altu candidatu põte chiaru din famili'a Hohenzollerniloru.

Asia se intielege, ca ce sensu au armatele cele formidabile. Acest'a inse aru fi numai inceputulu finitulu de la alte operatiuni mari in Europ'a.

Semnalisãmu de astadata doue impregiurãri fõrte caracteristice, ce se petrecu in diuaristic'a neromana din Transilvani'a.

Ambe foile magiare din Clusiu „Kelet“ si „Magyar Polgar“ aducu raporte si articlu lungi despre infiintarea unei „partide magiare“, carea se vede parasita de regimulu ungurescu si tradata in mãnil inimiciloru conspiratori; si acest'a se intempla atunci cãndu compatriotii nostri sasi numai incãta de a aruncã cãte insulte asupr'a natiunei magiare si asupr'a statulu ungurescu, cãndu fratii nõstri romãni dau espressioni simtimentelor fratiesci alegãndu metropolitu pre inimiculu (!?) nostru celu mai mare. . . .“

Aceste sunt durerile partidei!

Amintitele diurnale din Clusiu desprõba infiintarea acestã cã pre un'a din cele mai superflue si neoportune. Acestã aru fi un'a impregiurare semnalizata.

Alta este, ca „Tageblatt“ de aici ia ansa si tiene romaniloru o lectiune pentru ce nu facu causa comuna cu sasi si pentru ce atãtea voturi separate din partea romaniloru in tote adunãrile municipali! Durerea acest'a inca nu este fãra. . . .“

Cu acest'a amu fi semnalisatu si adou'a impregiurare. Asupra amenduror inse trebuie sa revenim cu alta ocaziune.

„Pesti Naplõ“ esprime intr'unu articlu despre „problemele cele mai de aprõpe ale legislativei“ intre altele urmãtoarele pareri:

Bugetulu se va reduce prin comisiunea financiale; si in privintia proiectelor de contributiune va esoperã comisiunea respectiva in fine põte vre-unu resultatu. Ambe aceste lucruri voru merge cam cu greu, inse trãba totusi va putã prosperã, decã guvernulu se va restringe la proiectele cele mai neapãratu de lipsa, decã elu,

abstragendu dela ori care alta intrebare mai mare si va indreptã atentiunea esclusivu asupr'a restabilirei ecuilibrulu in bugetulu statulu si decã arãta si din parte-i resolutiunea firma, de a lasã resolvirea ori-cãrei alte diferentie principale mai departate pronunçãrei mai de aprõpe a alegatoriloru.

Cãndu pregãtimu cãlea pentru acestã parere, noi nu numã procedemu in modu constitutiunalu, ci salvãmu pre sãm'a tieri acelu tempu scumpu, pre care unii voru sa-lu impla cu lamentãrile durerõse a „criseloru.“ Tier'a n'are lipsa de crise, ci de munca legislatorica productiva si alegatorii au dreptulu, de a judecã asupr'a diferentieloru principali ce se inmultiescu din ce in ce mai tare, in privintia afaceriloru interne. Si cu deosebire in acestu respectu avemu sa dãm ministruulu de interne o admonitiune. Noi nu cunõcemu proiectele de administratiune ce le va substerne densulu si de aceea nu putemu judecã, din ce punctu de vedere a manecatu la redactarea acelor'a.

Noi inse amu aflã de corespundiatoriu, cã ministruulu sa se restringa la proiectele cele mai neapãratu de lipsa, la acelea, cari stau intr'o strensa legatura cu ameliorarea stãrei financiale si nu atingu cestiuni principale mai mari. Legislativ'a de acum voindu a se lasã intr'o espunere detaiata si in resolvirea acestoru intrebãri nu numai nu va ajunge la acestu resultatu, ci se põte, ca si sõrtea proiectelor financiale este dubiõsa.

Se scrie dela Madridu cu dat'a de 9 Novembre, ca guvernulu a primitu incunoscintia ca don Carlos se afla de ieri (8 Nov.) pre teritoriulu francesu. Nu se scie caus'a plecãrei.

Din Parisu se scrie cu aceeasi data, ca prim cercurile bonapartistice circula sgomotulu despre negociãri pentru casatori'a principelui imperialu cu fiic'a marei-ducese Mari'a a Russei.

La alegerile suplementarie pentru Adunare s'au alesu republicani in departamentele Drome si Nord. In departamentulu Oise ducele de Mouchy (bonapartistu) nu s'a potulu alege.

Ambasadorulu Spaniei si consululu spaniolu la Bayonna au cerutu cã don Carlos sa fia internatu. Diuarulu clericalu „l'Union“ scrie din contra ca don Carlos a insarcinatu pre don Alfonso cu importante missiuni pre lãnga curtile straine.

Din comisiunile parlamentulu ungurescu.

I. Comisiunea de contributiune a tienutu in 10 Nov. n. o siedintia sub presidiulu lui Slãvy. Acest'a punã mai intãiu intrebarea, ca cui vrea sa predee comisiunea incassarea dãrilor?

Col. Tisza sustiene, ca staveririle principale sunt mai necesarie decãtu discussiunea dupa paragrafi. In acestu intielesu se pronuncie bar. Sennyey si A. Mocsãry, cestu din urma cere in genere cetirea paragrafiloru relativi la incassarea contributiunei.

Kerkapoly dice, ca aici e vorb'a mai intãiu de pregãtirea materiei si nu de repartitiunea contributiunei. Dupa proiectulu de lege de acest'a se

ingrisescu inspectorii de contributiune, pre cari oratorulu ii tiene de nisce organe neapãte pentru scopulu acest'a. Lucrulu principalu este cunoscintia relatiuniloru locali, ceea ce nu se põte presupune la atari organe, cari nu-si au domiciliulu lor in tienuturile respective.

Ministruulu de finacie Ghyeczy repetiesce, ca planulu ce l'a substernutu nu cuprinde tote detaiurile. Problem'a inspectorulu in intielesulu proiectulu de lege este: a pregãti darea de pamentu, a primi fassionea pentru contributiunea de casa si distribuirea contributiunei de casa dupa clasa — dupa scale si a dãrei de castigu personalu clas'a prima. La fassionea dãrei de venitu cl. I si III obvinu cele mai multe abusuri si de aceea oficiulu de contributiune nu este de ajunsu. In tota Ungari'a s'a marturisitu numai unu capitalu de 500,000 fl.; in acestã privintia trebuie sa se dee inspectorulu de contributiune o sfera de activitate si decã inspectorulu va dispune de unu personalu ajutatoriu, atunci si va putã implini chiamarea. Inspectorulu de contributiune nu va fi in stare a se orientã asupr'a adeverulu, respective nu va scã, ca este repartitiunea contributiunei corecta seu nu, decã nu a luatu parte insusi la repartitiune. Este datoriu lui a priveghiã in comune asupr'a modulu, cum incurgu contributiunile directe; decã aceste nu incurgu in modu cuviinciosu atunci elu raportãza la judecatori'a cercuale si decã acest'a nu ia mesuri atunci insusi inspectorulu incasãza contributiunea cu ajutoriuulu esecutoriloru sei. —

Mai departe inspectorulu de contributiune trebuie sa veghieze asupr'a contributiuniloru indirecte, cari se administrãza reu prin oficiile contributiunali. Aceste probleme nu se potu dã comunelor decãtu la casulu cãndu aceste voru luã asupra-le respunsabilitatea solidaria. De presentu guvernulu n'are nici unu organu, prin care s'aru putã incunoscintia despre cursulu incassãrei contributiuniloru; pentru cã unu organu sa põta implini acest'a chiamare, trebuie sa cunõsca tote detaiurile relatiuniloru contributiunali. In comitate mai mari se voru putã pune doi inspectoru de contributiune, comitatele mai mici se voru impreunã. Crutiarea speseloru e la tota intemplarea unu interesu insemnatu, dara lucrulu principalu remane totu-dẽun'a incurgerea dãrilor, pentru ca aici nu e vorb'a de mii ci de milioane.

Consiliariulu ministerialu Marffy cetesc statulu presentu alu oficiiloru de contributiune in legatura cu positiunile ce se voru crutiã prin planulu de fatia. In conformitate cu acest'a se voru dimisiuna preste totu 86 oficiali si remanu 64 oficie de contributiune cu 431 oficiali. Spesele contributiuniloru directe se urca la 717,000 fl.; pre 1875 se arata o suma crutiata de 50,000 fl.

Kerkapoly arata, ca cu respectu la dreptatea contributiunei lucrulu principalu e castigarea de date adeverate. Punctulu principalu alu planulu seu este, cã organulu respectivu sa locuiesca in locu, pentru ca numai in fati'a loculu se põte judecã, de este procederea corecta seu nu. Proiectulu nu se ingrisescu in privintia acest'a in modu suficientu.

Ghyeczy voi numai sa arete, ca in

privinții financiare planului lui Kerkapoly nu e de nici un folos, elu nu voiesce sa espuna acést'a pentru cá respectivulu sa nu stea afara de disciplina. Ori ca se statoresce sistem'a cea vechia séu cea noua — sa fia numai o sistema completa si nu o sistema de jumetate.

Bar. *Senmyey* acceptéza parerea lui Kerkapoly. Oratorulu recunósce, ca guvernulu trebuie sa aiba unu organu, care sa priveghieze asupr'a intereselor statului, e inse intrebare, ca poté-va elu implini chiamarea sea, déca trebuie sa pregatésca dárile. Oratorulu crede, ca nu, si de aceea primisce propunerea lui Kerkapoly, pentru ca prin acést'a se dispenseza inspectorulu de acést'a problema si intra altu organu in activitate. Reforme radicali nu suntu de lipsa — pâna cându nu se va reformá intrég'a administratiune, — trebuie sa se faca schimbári numai acolo, unde suntu defecte. Pregatirea substratului de contributiune se póte lasá deregatoriilor contributiunali de pâna acum sub controla, inspectorului de contributiune. Oratorulu nu tiene mai sumptuosu planulu lui Kerkapoly, pentru ca nu este de lipsa cá sa se asieze pretotindene oficiali noi.

Dupa mai multe discussiuni, la cari participa C. Tisza, Simony si altii, se primisce cu unanimitate in urma propunerea: Inspectorii financiáli se restringu numai la inspectiunare si control'a tóte cele-lalte agende remánu in sfer'a oficiilor de dare.

II *In comisiunea financiale* a parlamentului s'a discutatu bugetulu ministeriului de comerciú. Desbatere generale nu s'a tienutu, numai referentulu *Wahrmann* dupa ce cetí sumariulu bugetului din acestu resortu facú observarea, ca nici ministeriulu de comerciú n'a redusú spesele administratiunii centrale in conformitate cu resolutiunea comisiunii de noue. O discussiune adeverata se incinse la postulu: „pentru promovarea diverselor ramuri economice“, care figuréza cu 100,000 fl. Fia-care membru propuse o stergere mai mare séu mai mica si ministrulu de comerciú facú in decursulu discussiunii o marturisire „interesanta“, ca conformu computurilor finali, reuniunile agronomice facura abusu cu ajutórele statului.

Discussiune viua a causatu si tem'a, cá sa se dee pamenturile scóloru agronomice directoriloru in arenda séu nu? Presiedintele *Csengery* e contr'a, cei-lalti se pronunsiara in parte pentru, in parte contr'a acestei mesuri. Resultatulu nu e cunoscutu inca. *Horn* aduse cu ocaziunea acést'a intrebarea de incredere inainte. Ministrulu cere adeca intre posturile singurate care cuprindu mai multe institute, dreptulu virementului, *Horn* nu voiesce sa-lu accepteze. *L. Horváth* observa inse, ca intrebarea de incredere are locu abia la apropiatiunea bugetului votatu. Majoritatea votá virementulu. La institutele de invetiamentu singuratece, cari suntu subordonate ministeriului de comerciú, s'au stersu sumele mai mici. Discussiunea se va continuá.

III. *Comisiunea fundatiunale* potú sa tiena astadi o siedintia. Subcomitetetele delegate mai inainte se confirmara de nou in missiunea loru. Comisiunea acést'a va tiené siedintia cându unulu séu altulu dintre subcomitetetele delegate 'si va gatá operatulu seu.

IV. *Comisiunea financiale* a continuatu si terminatu discussiunile sele asupr'a bugetului ministrului de culte in siedintia delá 10 Novembre n.

Indata la sum'a de 10.469 fl. preliminaru mai intáiu pentru o scóla superióra de fete infintianda in Buda-Pest'a, care suma in anulu viitoriu are sa se radice la 24000 fl. s'a incinsu o desbatere fórté animata asupr'a intrebárei, de trebuie sa recomende comisiunea financiale afara de

erogatiunile neincungiuratu de lipsa si de acele, ce suntu destinate a realisá scopuri culturali fórté recomandabili. *Zsedényi* si *Szell* aperara parerea, ca fatia cu starea financiale de adi a statului sa se incungere tóte erogatiunile ce nu suntu neaperatu de lipsa si se potú amaná, si sa se faca odata experimentarea seriósá, de nu se póte cum-va restringe bugetulu statului in Ungari'a pâna la mesur'a care póte face sa asteptámu o ameliorare faptica a bilantiului; de aceea erogatiunea acést'a noua care s'a propusu de ministrulu cultelor sa se stérge. Ministrulu *Trefort*, *Wahrman*, *Horn* si *Moritz* erau de parere, ca fatia de inflintia cea mare ce o are seculu celu frumosu asupr'a educatiunii si fati'a de impregiurarea, ca prin unu atare institutu guvernantele esterne nu voru mai fi de lipsa, sa se faca aice o esceptiune dela acést'a regula, cu care dealtmintrelea consemtiescu si densii. La votare s'a stersu positiunea acést'a cu maioritade de unu votu.

Sabiuu 1 Novembre.

Adunarea scaunale a Sabiului a fostu joi in 31 Octobree. Inainte de a trece la meritulu adunárei facemu neplacut'a observare, ca comunele románe puteau fi mai bine reprezentate.

Indata dupa deschiderea adunárei, presiedintele, dlul primariu *Gibel*, anuncia ca *Gura-Riului* in loculu dlui ass. de trib. *Petru Rosca*; care a renunsiatu la mandatulu seu, si a alesu *P. Protosincelu* si prof. de teol. *Dr. Ilar. Puscariu*, mai departe cad. prof. *Lutsch* si a datu demisiunea.

Urméza depunerea juramentului din partea celoru noi intrati in adunare si apoi procede adunarea la ordinea dilei.

Objectulu celu dintáiu in acést'a ordine este alegerea deputatiloru la universitatea fundului regiu. Románii pretindu cá intre candidati sa intre si unu románu; majoritatea asigurata prin lege n'a luatú nici notitia de pretensiunea acést'a si asiá nu e mirare déca resultatulu scrutiniului a fostu urmatoriulu: s'a alesu *H. Kästner* cu 114, *H. Wittstock* cu 112 si *C. Schochterus* cu 107 voturi din 140 deputati alesi pentru universitate. Voturile restante s'au impartitu asupr'a *Dr. Borci'a* 33, *Fr. Schreiber* 24, *Malmer* 22, *Fr. Schneider* 5, *I. Hannéa* 2 si *Dr. Brote* 1.

Indata dupa votare propune *Klein* cá deputatii universitatéi sa primésca diurnele lorú din cass'a scaunale si sa nu ingreuneze averea universitatéi. Asupr'a acestei propuneri se incinge o desbatere in carea *Fr. Schreiber* pledeza contra propuneri lui *Klein* cu privire la starea cea rea a cassei scaunale. *Pred'a* propune respingerea propuneri, cá un'a ce nu e la ordinea dilei, *Schuster* propune cá deputatii sa renuncie dela diurne si alte spese cu totulu, *C. Schneider* e pentru diurne din averea universitatéi inse fara prejudetiu la viitoriu si la obiceiulu de a se solvi diurnele deputatiloru din cass'a scaunale, *Dr. Borci'a*, *Hannéa* si *Pred'a* spriginescu propunerea lui *Fr. Schreiber*. Punendu-se propunerile la votu se primisce cea a lui *C. Schneider*.

Alu doilea objectu de desbatere a fostu decisiunea tribunalului supremu prin carea se denéga cetátiei chiria pentru cas'a de arestanti pre tempulu dela 1861—1872. Majoritatea comitetului adunárei scaunali propune cá chiria acést'a sa se reparteze pre comunele din scaunu.

Dr. Borci'a propune mai intáiu cá objectulu acést'a sa se desbata dimpreuna cu bugetulu scaunale. Dupa ce propunerea acést'a se primisce propune cá afacerea acést'a de dreptu privatu sa se indrepte pre calea legéi. *Schneider* si *Malmer* spriginescu propunerea major. comitetulu; *Dr. Racuciu* spriginesce propunerea *Dr. Borci'a*. Punendu-se propunerile la votu se primisce a majoritatéi comitetului.

porci'a si consoci insinua votu separatu.

Alu treilea objectu a fostu bugetulu scaunale cunoscutu din nrulu trecut. *Dr. Borci'a* propune amanaarea desbaterei bugetului din cauza ca inca nu se scie decisiunea ministeriale in privintia dotatiunii de 317,000 si de alta parte se astépta introducerea caseloru domesticale si bugetulu nu e completu, si asiá nu se scie inainte cátu de mari voru fi recerintiele pre anulu viitoriu si se póte intemplá cá sa nu mai fia de lipsa repartitiunea prevodiuta in bugetu. Se intielege de sine ca propunerea acést'a nu s'a primitu, ci s'a primitu bugetulu en bloc precum l'a propusu majoritatea comitetului adunárei cu modificarea, la observarea facuta de *Cretiu*, ca pentru repartitiunile neintrate la tempu cadu procentele de intardiare. Si la objectulu acést'a *Dr. Borci'a* spriginitu de mai multi deputati insinua votu separatu.

Alu patrulea objectu suntu stipendiele pentru scólele de agricultura. Ací se cetescu principiile dupa care au a se impartú stipendiele aceste si adeca fára de privire la natiunalitate, la concurenti din scóle poporali, cari au óre-care pracsá de agricultura si suntu de o etate de 16 ani. De asta data se impartu concurentiloru *Mich. Gierlich* din Siur'a-mare si *M. Blam* din Cristianu, câte 60 fl. la unulu.

Alu cincilea objectu a fostu alegerea comisiunii pentru scóla de industria in carea se alesera cei de mai inainte cu esceptiunea, ca in loculu dir. *Pfaff*, s'a alesu ases. cons. gr. or. *Zachari'a Boiu*.

Alu siésele objectu a fostu votarea unei remuneratiuni de 50 fl. secretariului magistratuale *I. Cretiu* pentru purtarea protocóloru si traducerea lorú in limb'a romána.

Cu acést'a se incheia siedintia la 2¹/₄ óre dupa amédi.

Discursulu

deputatului *Alesandru Romanu*, rostitu in Camer'a deputatiloru Ungariéi, la 3 Nov. in caus'a §-lui 5 din legea electorala.

On. Domni Dep.! Cumca Camer'a magnatiloru, prin modificarea introdusa la § 5. din legea electorala n'a avutu de scopu, decátu restrictiunea dreptului electoral, — acést'a e afara de 'ndoiéla si nici c'a surprinsu cátu si de putienú; dar' cu atátu mai multu m'a suprinsu aceea, ca vediu si intre membri camerei deputatiloru vre-o cáti-va, cari se sculara intru aperarea restrictiunii dreptului electoral, pre cându d-loru, in urm'a votului espresu odata de camera in acesta cestiune, aru avé adi unu feliu de obligatiune cátra acelu votu.

Din cele ce s'au adusu pâna acum intru sustinerea modificárei magnatiloru si a opiniunii separate a sect. I si III, ori cine a potutu sa observe, ca nu e verb'a de nici unu argumentu nou. Totu acelea-si arme suntu cari s'au intrebuintiatu in acést'a camera inca la cea dintáiu desbatere a legéi electorala. Precum atunci, asia si adi, argumentulu principalu contr'a acestui § este, ca dreptulu electoral s'aru fi estindiendu pré tare. Acestu argumentu inse fú combatutu de d. ministru de interne cu date suficiente. In intielesulu acestoru date, paragrafulu votatu de camer'a deputatiloru, abia ar' inmultu nrulu alegatoriloru cu 2%, precându modificarea magnatiloru si opiniunea separata a sect. I si III aru produce unu scadiementu de 8% din numerulu actualu alu alegatoriloru.

Acum lasu la intietatiunea camerei sa judece, déca póte fi verb'a de estensiunea pré mare a dreptului electoral, cându din contra datele dovedescu restrictiune de 8%?

Celalaltu argumentu adusu contr'a acestui §, este éra-si totu acelu

vechiu, adeca: „practic'a legale“ de mai nainte. D: *G. Kemény* inse uita, ca ceea ce dlui numesce „practic'a“ si „legala“, n'a fostu decátu o flagranta violare de lege. Amu avutu dejá ocaziunea sa probediú acést'a asertiune, atunci cându mi redicasemu vocea pentru prim'a óra in acést'a cestiune; am aretatu ca procedur'a guvernului transilvanu in actiunea electorala e fostu basatu pre ordine ilegale si ca ministeriulu de atunci, sanctionandu prin aderintia sea acea procedura, de asemenea a comisu calcare de lege. Si d. baronu *Kemény* nu are alte argumente, decátu aceste acte de ilegalitate si citandu pre lungu mai multe pasagie din ordinele guberniului si a ministeriului, dice ca acei ce combatu acele ordine suspiciónéda séu calumniéda ministeriulu. Acést'a e pré frumosu din partea dlui baronu si eu lu asiguredú, ca din parte-mi inca conservu acelu respectu ministeriului cá si d-sea, si dícu, ca aceia, cari suspiciónéda ori calumniéda ministeriulu, séu pre ori si cine, aceia, dícu, facu fórté reu, de ora ce suspiciónéda si calumni'a suntu armele misiéi. — Eu dara nici nu suspiciónédu, nici nu calumniédu, atunci, cându vinu si sustienú din nou, ceea ce amu sustienutu prin intai'a mea vorbire in ast'a materia.

Nu trebuiá suspiciónatu séu calumniatu ministeriulu, pentru ca prin concursulu seu a sanctionatu procederea ilegala a guberniului, — ci trebuiá de a dreptulu datu in judecata. Nu trebuiá dar', cá d. baronu sa se provóce la „practic'a legale“, atunci cându acea nu esiste, ci tocmai contrariulu ei. D. baronu vorbesce apoi despre proportiunea ce s'aru produce in numerulu alegatoriloru in cerculu Simborului si intr'unu altu cercu invectivat, cari pre d-sea lu intereséda fórté de aprópe; eu inse credu, ca acést'a n'ar fi destulu argumentu, pentru cá acést'a camera sa creedie legi basate pre interese personale séu familiare.

Mai este inca unu fórté evidentu contrastu in vorbirea d-lui baronu. Anume, pre cându d-sea pre de o parte vorbesce despre estensiunea prea mare a dreptului electoral, pre de alta parte totu d-sea aréta, ca d. e. in scaunulu Ariesiului, unde conformu legii de mai nainte abia erau 38 censualisti facia cu 2500 „nemesi“ alegatori, in puterea legii actuale numerulu censualistiloru abiea s'aru urcá pâna la vre-o 72, — diferintia aprópe egala cu cea de mai nainte. Dar' déca acést'a crescere in numerulu alegatoriloru este o diferintia atátu de neinsemnata, urmédia óre de aici, cá sa-i despiámu de dreptulu electoralu si pre ce 38 censualisti? Contrastulu credu cá e destulu de evidentu in asertiunile d-lui baronu. De altumintrelea d. baronu a sentítu — se vede — de ajunsu slabiciunea argumentelor d-sele si de aceea s'a vedíutu necesitatu a apelá la egoismulu séu póte simpatia d-loru deputati, conjurandu-i in interesulu patriei, cá sa nu votédie o astufeliu de lege, care inmultiesce nrulu alegatoriloru cu 2% in acestu §, pre cându modificarea camerei magnatiloru invólva o reducere de 8%. — Rogu dara si eu la rendulu meu pre d-nii deputati, cá in interesulu bine intielesu alu patrii, sa nu considere numai interesele unei'a séu alteia natiionalitati si sa nu pronuncie o decisiune egoistica, deorace politic'a egoismului e multu mai daunósá pentru o natiune, decátu pentru individi. Bagati de sema, ca dupa ce ati votatu odata in acést'a cestiune, aveti detoria de onóre a ve mantiené votulu. Rogu dar' pre on. camer'a sa respinga atátu modificarea camerei magnatiloru, cátu si opiniunea separata a minoritatii.

Cu alta ocaziune amu aretatu mai pre largu diferintiele dintre Romani'a si Austro-Ungari'a relative la regularea fruntariiloru,

de asta data amintim numai, ca comisiunile dela 1869, insarcinate ca aceste afaceri si-au reinceput activitatea. Despre rezultatul activitatii lor „Românul“ scrie urmatoarele :

Cu toate ca ciocnirea opiniilor contrare produce schintea luminatoarea, suntem totusi fericiti a putea atinge astazi intr'unu modu placutu tuturor romanilor o cestiune politica de cea mai mare insemnatate, si care are in acelasi tempu rarulu privilegiu de a nu descepta nici o divergentia de opinii intre romani, fia ei din partidele cele mai opuse. Negresitu ca numai o cestiune curatu nationala, precum este „regularea fruntarielor dintre Romania si Austro-Ungaria“, poate sa aiba o asemenea infatisiare.

De cate ori amu aflu ce va privitoriu la ac'asta cestiune, ne-amu grabitu a-lu divulgá in folosulu de-o camu data alu comisiunii speciale romane, spre a deveni in urma de unu folosu nationalu. Astfelu si astazi, unulu dintre cei mai fruntasi romani de preste Carpati ne comunica o scire care probeza cu putere, catu de mare dreptate aveau romanii de a se plange mereu de incalcările ungurilor si de cata rea credintia erau reclamările ungurilor ca le calcamu fruntariile.

Ceea ce face din probele ce ne-au parvenitu unu adeveratu triumfu pentru pretentiunile mai multu de catu modeste ale Romaniei, este ca aceste probe nu vinu dela comisiunea romana, ci dela insasi comisiunea speciala ungresca.

Constatările de pana acum ale comisiunii ungresci justifica atatu de bine prevederile nostre, si probeza atatu de stralucitu marea tolerantia si moderatiune a romanilor in ac'asta cestiune, in catu ne grabimu ale aduce la cunoscintia tuturor si in specialu la cunoscintia guvernului, temandu-ne ca, lucrulu remanendu secretu, sa nu fia mai lesne guvernului ungrescu a schimbá rezultatulu, dupa cum ceru interesele secuilor si ale sasilor.

Se scie ca guvernele celor doue tieri limitrofe, in urma contestatiunilor ivite de o parte si de alta, se invoira ca, mai nainte de a se alcatui comisiunea mixta care sa stabileasca fruntariile, sa se insarcineze doue comisiuni separate cu studiarea cestiunii. Asia se si urma. Nu ne ocupamu de lucrarea comisiunii romane, caci chiaru de aru fi formulata si ajunsa la cunoscintia nostra, inca n'amu crede bine a o supune prin publicare la contestările ungurilor, totu-deun'a pasionate si inimice, ca totu ce este ungrescu.

Sa comunicamu inse ceea ce ni-se raporta despre lucrarea comisiunii austro-unguresci, caci casulu este astfelu ca, departe de a o supune prin publicare la combaterea romanilor, ii atragemu cea mai deplina lauda si multamire.

Ac'asta comisiune se compune de unu capitanu si unu locotenentu, ambii din corpulu de geniu, si de unu comisariu civile, anume Bielz, din Sibiu. In ver'a trecuta, dupa studiuri si lucrari de doue luni in muntii despre partea Romaniei de preste Mileovu, comisarii s'au intorsu la Clusiu, si rezultatele lucrarii lor aru fi urmatoarele :

In temeiulu actului de regularea fruntarielor, din 1792, se constata ca romanii n'au ocupatu nici o palma de locu din Transilvania. In acelasi tempu se constata ca secuii si sasii au calcatu mai preste totu fruntariile romanesce; si trecandu dela ac'asta violentia la faptulu calificatu crima de codicele penale, stramutara semnele de hotaru, candu ele erau de petra, taiara seu arsera padurile ce se aretau pre actulu regulatoriu ca delimitatoric. Anume la pasulu Gimesiu, la sorgintele Trotusului, unu proprietariu secuic, anume Petre Tanco, supranumitu si Habaras, locutoriu in comun'a armenesca Riulu frumosu, a rapitu pre rendu, impreuna cu mai multi complici, o intindere de pamentu de mai multe sute de stinjeni dinoci de fruntarie. „Comisiunea austro-unguresca“ constata ca mai dela hotarul Romaniei despre Bucovina pana spre tergulu-Ocnei s'au calcatu de cata secui si sasi pamentu alu Romaniei in intindere de 2 miluri patrate.

Acestea sunt rezultatele dobandite de cei doi oficiali austriaci in studiile ce facura in ver'a ac'asta pre partea de fruntaria aretata mai susu. Si se scie, ca cele mai insemnate calcari asupra pamentului Romaniei nu sunt in acea parte, ci in unghiulu ce formeza muntii dela Ocna la Oituz si de aci la Predealu, si mai cu sema tocmai la capetulu tierii, din pamentulu Olteniei.

Nu facemu de catu a aminti ac'asta asceptandu urmarea lucrarii comisiunii austro-unguresci, deca i se va permite si de aci inainte sa lucreze in spiritulu de ecitate in care pare a fi lucratu pana acum. Ne permitemu a pune in indoicla urmare studiilor in aceleasi conditii, caci secuii si sasii nu voiescu de locu sa recunosca esactitatea studiilor si mesuratorelor facute de comisiune. Ei voru face dara totu ce le va sta prin putintia, spre a aduce o schimbare in rezultatele dobandite; si se scie atatu influinta ce o au ei la Pest'a, catu si spiritulu de ecitate alu guvernului ungrescu in privirea Romaniei.

In primaver'a viitoria se voru incepe studiile in partea despre Oltenia, si in urma se va numi comisiunea mixta, care va intocmi lucrarea ce se va supune ratiificarii ambelor state, deca nu se voru ivi contestatiuni indaratnice si nedrepte, cari sa faca preste putintia intielegerea.

Unu cuventu acum catra comisiunea romana.

Speramu ca-si urmeza lucrarile cu activitate si ca nu va causa Romaniei mahinirea de a vedea terminendu se lucrarile comisiunii ungresci mai nainte de ale celei romanesce. Fiindu inse ca avuram fericirea de a afla ore cari amenunte ale lucrarii comisiunii ungresci, ne permitemu a-i supune urmatoarea cestiune :

Comisiunea ungresca, si se dice ca chiaru si cea romanesca, au luat de basa numai actulu regulatoriu din 1792. Suntu inse alte acte mai vechi, pre cari Romania este in dreptu si interesata a nu le lasa in mormentate pentru vecia in archive: suntu cele incheiate sub domnirea imperatului Carol VI (1711—1740), cari speramu ca nu voru fi peritu din archivele Romaniei. Avutu-lea si pre acestea comisiunea romana in vedere? Speramu, dara totusi cestiunea e prea insemnata ca sa nu ne permitemu a i-o aminti. Catu despre calcarea facuta la 1839 actului dela 1792, este preste putintia ca comisiunea sa n'o fi avutu in vedere, si de aceea nici ca staruimu asupra-i.

Nu scimu deca comisiunea romana va fi avutu de mai nainte cunoscintia de cele ce aretaramu din lucrarile comisiunii ungresci; deca inse, pre langa multamirea de a le fi datu noi cei dintai publicitatii, vomu ave si fericirea de a le fi facutu cunoscutu pentru prim'a ora comisiunii romane, ne va permite negresitu a-i dice in acelasi tempu, ca lucrarea cu care este insarcinata nu trebuie sa aiba catusi de pucinu in vedere relatiunile actuale dintre statele in litigiu. Avendu a statornici pre temeiulu documentelor autentice, care este just'a linia de fruntaria intre Romania si Austro-Ungaria, ac'asta comisiune este pusa afara din vicisitudinile actuale ale politice: ea dara nu se poate preocupá deca guvernulu austro-ungurescu s'aru superá seu nu de a se scoate la lumina actulu de sub imperatulu Carol VI alu Austriei, nici deca guvernulu actuale alu Romaniei aru fi dispusu a indeplini intru ac'asta dorintia guvernului magiaru. Cu totulu aperata de aceste evolutiuni efemere, comisiunea cata a se transporta la anulu 1711 si a trece apoi directu la anulu 1875, spre a proclam'a de adeveratu si dreptu sub Carol I alu Romaniei ceea ce era adeveratu si dreptu sub Carolu VI alu Austriei.

O nota interesanta din partea Portiei privitoria la dreptulu de a incheia Romania tratate publica mai multe diurnale. Nota este indreptata catra Austria, Rusia si Germania :

„Ministrulu de externe alu Turciei, Aarifi-Pas'a, catra Escelentiele

Loru Rachid-Pas'a, Kiamil-Pas'a si Aristarchi-Beiu.

„Constantinopole, 23 Oct. 1874.

„In acestu momentu s'a facutu unu pasiu colectivu din partea celor trei puteri mari ale Nordului. Primii dragomani ai ambasadelor Austriei, Germaniei si Rusiei, mi-au comunicatu o instructiune identica din partea siefilor d-loru in privintia dreptului Principatelor-Dunarene, de a incheia conventiuni comerciale cu puterile straine. Amu onore a ve tramite odata cu ac'asta copia de pre ac'asta instructiune.

„Din tr'ens'a resulta, precum veti vedea Escelentia Vostra, ca in vederea intereselor loru materiali si a pozitiei Principatelor, cabinetele din Vien'a, Berlinu si St. Petersburg declarara, ca au dreptulu a incheia cu densele conventiuni directe si speciale de vama, tarife si comertiu. Aceste cabinetele ne asigura inse in acela'si tempu, ca transactiunile ce au sa intervina, nu voru avea caracteru politicu. Valorea ce are pentru guvernulu imperialu ori-ce comunicare din partea celor trei puteri amice si aliate cu S. Porta, i impune detoria de a implini pre catu se poate dorintiele lor. Ne-amu tienutu totu-deun'a de acestu principiu asiá incatu candu cabinetulu Viennei a luat initiativ'a propunerei, de a acordá Principatelor dreptulu unor conventiuni comerciale cu strainatatea, prim'a nostra cugetare fu, de a cautá o combinare de natura a concilia drepturile S. Porti cu esigentiile situatiunii.

„Guvernulu imperialu scie sa aprecieze interesele mai multu seu mai putienu directe, mai multu seu mai putienu importante, cuprinse in ac'asta cestiune; elu nu recunosc nici aceste interese si nici necesitatea care decurge dint'ensele, sub punctulu de vedere alu unei determinari politice. Elu n'aru lipsi de a se asociá cu ide'a solutiunii in cestiune, deca ea n'aru trece preste scopulu specialu, ce se pare ca-si propune de a ajunge.

„Au declarat in adeveru cele trei puteri, candu au facutu pasulu lor, ca nu voru atinge intru nimic'a legaturile, ce unescu Principatele cu Curtea suzerana — si primimu ac'asta declarare cu satisfactiune. Inse totu suntemu siliti a ve intrebá, deca nou'a lovitura ce are a se dá tractatulu din Parisu, nu va avea acela'si efectu, ca si loviturile precedente si deca nu va veni o di in care vointia omenilor va fi neputincioasa, spre a opri curentulu ce se va fi creatu printr'unu siru de infractiuni.

„Ac'asta reflexiune nu ne este provenita dintr'o rea interpretare asupra propunerii (?) Principatelor. Cunoscemu intinderea prerogativelor de cari ele se bucura sub raportulu administrativu si comertialu. Admitemu inca ca puterile, ale caroru supusi intretienu relatiuni cu Moldavia, Valachia si Serbia, voiescu sa tiena comptu de conditiunile particulare ale acestor principate; inse ne-aru fi greu, a trage de aci o conclusiune, care aru pune cestiunea pre unu terenu cu totulu altulu decatu acelu alu tractatelor.

„Fiinduca se cuvine a se face abstractiune de punctulu de dreptu si a se evita astfelu o discutie care ne-aru conduce la necesitatea de a face apelu la opiniunea individuala a fia-carei din partile contractante ale tractatulu din Parisu, noi nu vedemu decatu o parte numai a cestiunii; aceea de unu recursu prealabilu alu guvernelor princiarie catra Curtea suzerana. Evidentu ca propunerea nostra lasa drumulu deschisu pentru ori-ce sectiune legala avendu de scopu de a asigura rezultatulu, la care voru sa ajunga cele trei cabinetele de Nordu in interesulu supusilor lor. Inconvenientele ce resulta din lips'a de angajamente contractate si basate pre desvoltarea progresiva a cailor de comunicatiune, se potu inlatura dupa

coiniunea S. Porti cu deseversire, fara ca sa fia necesitate de a cautá unu terenu de actiune afara de tractate. Nu este, precum se pare a se presuma, numai o cestiune de forma, care ne impune atitudinea nostra in ac'asta impregiurare. Principele cancelariu (Gorciakoff, Bismark si contele Andrassy), poate sa fia asigurat ca nisce consideratiuni mai superioare ne impunu detoria de a nu ne abate dela linia de conduita ce ne-amu trasu inca dintru inceputu. Ne magulimu cu sperantia, ca Altetia Sea (Escelentia Sea) va primi aceste observatiuni cu aceeasi lealitate, cu care noi ne esprimamu ideile nostre.

„Ve rogu, sa dati cetire prezentei depesi principelui cancelariu (ministru de externe alu Maj. Sele Imperatului si Rege), si sa-i lasati copia de pre dens'a, deca Altetia Sea (Escel. Sea) o va dori.

„Primiti etc.

Aarifi.“

Varietati.

* * Protocolulu Sinodului archidiececanu gr. or. din Transilvania din anulu 1874. Ac'asta carte este de mare insemnatate in analele bisericeii nostre. Ea cuprinde intre alte raportulu comisiunii ad hoc, a carei presedinte a fostu P. Archimandritu si Vicariu archiepiscopescu Nicolau Poppe'a si referinte Dr. Ioanu Borcia. Raportulu ac'asta trateza raportulu consistoriului archidiececanu ca senatu bisericescu si cuprinde in sine trei parti generali :

1. Aretarea despre mortea Archiepiscopului si Metropolitului Andreiu Baronu de Siagon'a ;

2. ocarmuirea Archiepiscopului in tempulu veduviei scaunului archiepiscopescu ;

3. alegerea noului Archiepiscopu si Metropolitu.

Tote trei partile suntu de mare importantia si dau o adeverata oglinda a tempului, in care s'au petrecutu mari evenemente in biserica nostra. Ac'asta unica impregiurare recomanda de ajunsu acestu protocolu si de aceea ne abtinemu de a aduce si alte laturi momentose, cari vorbescu pentru importantia lui. Pretiulu unui exemplariu e 1 fl. v. a.

* * * Calendarulu pe anulu 1875 a aparutu in tipografia nostra archidiececana. Acestu calendaru intra in anulu alu douedeci si patru ale victiei sele. E de prisosu a mai recomanda acesta carte populara, necesaria in manile fia carui romanu, pentruca trecerea lui in toti anii este celu mai invederatu si mai elocinte argumentu despre bunatatea lui. Ceea ce avemu sa dicemu in speciale despre ac'asta carte populara este ca, in anulu ac'asta cuprinde intre alte si o parte din necrologulu la mortea Marelui Archiepiscopu si Metropolitu Andreiu bar. de Siagon'a. Pretiulu unui exemplariu legatu 25 cr., nelegatu 23 cr. v. a.

* * Insciintiare scolastica. Pre Veneratulu Consistoriu archidiececanu ca senatu scolaru prin harthia sea de dto Sabiu 6 Septembrie 1874 Nr. 2018/scol. 448/cons. a binevoitu la cererea comunitatii Zernesci a radica scola' populara de acolo la rangulu de scola capitale (normale) cu 4 clase ceea ce prin ac'asta se aduce la cunoscintia onoratului publicu.

Zernesci in 24 Octomvre 1874.

Directiunea scolastica.

* * (Viitoriulu resbelu franco-germanu). Un diaru parisanu publica o corespondintia din Maienta care ofera unu adeveratu interesu.

Corespondintele, obtienandu autorizatiunea de a visita cetatiuia, vorbescu cu unu june recrutu care, arata pentru serviciulu militar unu entusiasmu ce lasa multu de doritu.

— Imi vorbiti de resbelu acum cateva minute; se crede ac'asta in armata ?

— Man weiß nicht (Nu se scie).
 — Se facu preparative?
 — Suntemu totu deauna gata. Siefii nostri nu ne spunu gândulu loru; câtu despre noi, am vediutu pe ceilalti revenindu in 1871, si cu tôte ca au traitu in Franci'a ca nesce semidiei, preferamu mai bine sa asteptam unu altu paradisu de câtu pe acela. Germani'a, a suferitu de resbelu totu atâtu de multu cá si vecina se, si poporulu nu voesce altu ceva de câtu a se reorganísá si a trai in pace. Nu voim sa atacâmu pe Franci'a dara inse nici nu putem permite cá dintii sei sa creasca prea iute, pentru cá se ne sara intr'o buna diminétia in spinare pe la spate si sa ne faca bucati. Fata pentru ce punemu pedeci rôtetelorule se.

— Asia dara, nu ve simtiti in securitate?
 — O da! Priviti in jurulu nostru si spuneti-mi déca avem de ce sa ne tememu.

Me intorsei la drépta, la stânga, si avui cá o visiune de feru. Redutele urmau reduteloru, incarcate de tunuri mari care scoteau gurele loru amenin-tiátorie, si, peste totu grâmadi de feru bómbe si glóntie.

Calauza mea me conduse pe o mica redicatura, si aratandu-mi cá vre-o diece puncte albe in partea fruntariei franceze, mi dise:

— Acele puncte suntu noule forturi ce se construescu. Maientia va deveni formidabilá cá Metiulu si Strasburgulu, si va formá o a treia linie de aparare pentru noi.

De partea asta, suntemu bine paziti, de aceia francesii nu voru comite nici o data nebunia sa vina sa sdrobésca armatele loru contra acestoru trei pietie; densii se voru repedi prin Belgi'a séu Elveti'a, si se voru încercá sa ne ia pe la spate.

Putemu contá pe Elvetieni, dara Belgiinii... Him! Va trebui sa ocupâmu tíera loru la primulu semnalu.

*Mi spuneati ca cestiunea religi-ósa cauza multa nemultiemire intre soldatii catolici; acestia consimti-voru a se mai bate contr'a catoliciloru?

— Déca resbelulu va fi unu resbelu religiosu póte ca voru fi numeróse defectiuni, revolte militare; dara déca resbelulu va fi nationale, déca va fi vorba de a apará tíera ear' nu relegiunea, catolici 'si voru face datoria loru totu asia de bine cá si in 1870.
 „Teleg. Bucur.“

* * * Poporulu italianu se agita fórtu multu in tempurile din urma spre a asigurá generalu Garibaldi, care se póte numi cu dreptu cuventu eroulu nationalu, mijlócele necesare pentru sustinerea vietiei. Afara de consiliulu comunalu din Neapoli, care i votase doae rente, un'a de 3000 si alt'a de 400 lire, si consiliari provinciale din Salerno i a votatu o lege viagera de 1000 si consiliulu de Mantua de 300 de lire. Societatea lucratorilor din Guastalla a decisu a tramine generalulu 100 lire, asemenea si consiliulu comunei Rom'a va desbate in curendu asup'a propunerei pentru acordarea unei pensii anuale de 3000 lire. Se díce ca amicii generalulu ar avé de gandu sa propune in camera pentru acordarea unei pensii de 50—100,000 lire, déra fiindu pe de o parte incredintiati, ca acésta propunere se va primi, pe de alta nu credemu ca generalulu o s'o accepteze care in diferite renduri a respinsu asemenea oferte din partea guvernului.

* O depeia din Londra anuntia ca archiepiscopulu Manning primindu mai multi demnitarii catolici i-a observatu ca peste pucinu va avé locu unu congressu internationalu catolicu, spre a delibérá si a sustiené infalibilitatea papei, dreptulu seu la poterea atâtu spirituala câtu si lumésca, si ca toti crestinii ar trebui sa se reintórca toti sub obedientia papei.

* * * Pe lângá scirile ca toti siefii caristi ar fi tienutu unu consiliu, alu carui

resultatu aru fi fostu sfatulu loru a nu se continua lupt'a, de óre-ce caus'a pretendin-telui nu mai póte reusi, mai aflamu ca Carlistii au suferitu perderi insemnate in dilele din-urma.

* * * *Banda de hoti.* De ivre-o câte-va díle s'a descoperitu intre comunele Orlatu si Gur'a-Riului unu cuibu de o formidabila banda de lotrii, a câroru conducatoriu e famosulu Deanu, care acum anulu se aflá asiá de batutu si sdrobítu in temnit'a judecatoriei din Seliste, încátu tóta lumea credea a fi scapatu de unu mare talhariu, deóre-ce nu numai justitiei i succese a pune mân'a pre temerariulu Deanu, dara si mórtea pa rea a se fi conjuratu asup'a-i.

Intr'o buna diminétia inse, cându tóta lumea credea ca Deanu se afla inca in agoni'a mortiei, elu apucase iéra la codrulu verde. De atunci si pâna acum nu i se mai audise de nume.

Band'a amintita constá afara de Deanu din vr'o 12 insi.

Chiaru belise vr'o 5 berbeci si Deanu cu ai sei voiá a face unu prandiu mare intr'o fabrica pushia intre numitele comune, cându deodata observa, Deanu ca o patrola de gendarmi a intratu in curtea fabriciei si se grabea câtra primulu etagiu, unde se aflá densulu.

Cându ajunsese gendarmii pre ambitu observa, ca Deanu, care se aruncase pre feréstra din primulu etagiu in curte, fugea câtra pórtá.

Inainte de a potea puscá dupa densulu, acest'a esise pre portiti'a curtiei si inchidendu usiti'a dupa sine a peritu din vede rea gendarmiloru, iéra cându a esítu acesti'a din curte nu i-a mai aflatu urm'a niceirea pâna acum. Dealtmintrea 5 din acésta banda se afla pâna acum in mânile justitiei din Mercurea. Astfeliu se esplica acum mai multe furturi din tempulu din urma si anume unulu din Mercurea, unde se furase la unu omu vr'o 400 fl. si din Gur'a-Riului, unde a spartu cancelari'a comunale, a dusu cass'a alodiala in pivnitia, a spart'o si a luat la 250 fl. din trens'a.

Portretulu lui Deanu si a lui Luc'a Conti din Gur'a-Riului, s'a aflatu pusu in rama, acatiatu de parete in mentiunát'a fabrica, unde a locuitu preste o luna de díle.

* * * *Multiamita publica.* Comitétulu parochiale gr. or. din comunitatea Avrigu, trece la medilocu in numele celoru 76 de familii de arsi, si aduce inaintea publiculu profund'a multiamita generosiloru d-nii contribuenti, anumitu:

Dela Escel. Sea P. Metropolitu Propociu Ivacicovicu 50 fl. Dela d. V. Baronu Ursu 10 fl. Dela d. protopopu I. Popescu 10 fl. Dela consiliariu gubern. E. Macelariu 5 fl. Dela consil. gubern. P. Dunc'a 5 fl. Dela avocat. I. Pop'a 5 fl. Dela protopopu I. Hani'a 5 fl. Dela avocat. I. Pred'a 5 fl. Dela comerciant. Gr. Mateiu 5 fl. A. Schiau 2 fl. Dela biseric'a gr. or. din Poplac'a 1 fl. Dela comun'a din Poplac'a 1 fl. Dela unu locuitoriu din Poplac'a 3 fl. 32 cr. Summ'a 107 fl. 32 cr. v. a.

Avrigu, 30 Octomvre 1864.

Comitétulu parochialu.

* * * In mai multe foi neromâne din patria amu cetitu o varietate despre aparitiunea unei noue foi umoristice in Brasiovu „Cocosiu Rosiu“, sub redactiunea advocatulu provinciale Iosifu Puscariu.

* * * In scaunulu Sebesiului s'au alesu deputati pentru universitate dnii Iacobu Bolog'a si Dr. Stef. Pacurariu.

* * * Din Orestia ni se scrie:

Eri cá in 10 Novembre adunendu-ne toti membrii comunitatii Orastiei care constá din 23 români, 23 sasi si 23 magiari, si in contielegere armonica cu magiarii aleseramu 2 deputati in conflusulu nationalu in Sabiiu in persónele: dom. Dr. Avramu Tincu advocatu si oratoru si dom. Nagy Imre advocatu ambii din Orastia; pre cându sasii umblau cu toti din tôte puterile a ne desbiná de câtra magiari numai cá sa ne impartimu voturile — dupa datin'a apucaturiloru loru — ca nimicindu alegerea sa se alipésca ei

de magiari si sa reese unu sasu si unu magariu, dara vediendu ca nu le succede se departara din sal'a de alegere fára a votá afara de unulu; ba nici pâna la cetirea scrutiniului nu vrura sa stee. — Din scaunu inca se alesera 2 deputati români, domnulu Iosifu Orbonasiu si d-lu Claudiu Vladu secretariu presidialu. —

* * * *O bucata de aur.* O casa de banca in San-Francisco a primitu o bucata de aur din mânile Californiei, in greutate de 90 chilograme reprezentându valórea de 50,000 dolare. Numai odata s'a gasitu o bucata si mai mare cá acésta in greutate de 122 chilogr si in valóre de 73,000 dolari.

* * * Se díce: In cursulu acestei septamâni D. Florescu aru fi primitu o scrisóre scrisa cu slova cirilica, conceputa camu astfelu:

Jupâne generalu.

Subiscalítulu, intru fericire reposatulu de atâte vécuri, fiindu rechiamatu in acésta lume de prea iubiti mei urmasi si feciori, si turnatu in bronzu si asediatu pre piatia preste drumu de Academia, vediendu cu adenca mahnire sufletésca ca nu mi mai radicati de pre capu giulgiulu care mi opresce respirarea si me asicsédia, si acésta de frica pentru doi pagâni turcesci, pre care eu cu miile ii prapadému si i striveamu sub picioru; rogu cu smerenia sa me radicati de aci si sa me duceti cu calu cu totu la calugareni, martorulu faptelorule mele si alu rusinei turcesti.

(Semnatu) Mihai VV. Vitezulu
 Voda in cispobilitate

Data pre Bulevardulu Academiei 20 Octomvre 1874.

* * * *Cestiunea reu-Orientatului Latinu.* Dara dieu dle redactoru, lasa-ne si pre noi in frunte si nu ne bagá intre varietâti si pre „onórea“ celoru ce voiescu sa te reguleze pre d-ta, din „reu-orient. latinu“, déca nu vomu face si noi cá cei din fói'a citata, nr. de joi. Ei bine nu ne credi?! Aid! fia dara si intre varietâti, fia macaru cea din urma, si noi vomu dá dovedi la lume, vomu dá dovedi la tíera, ca si noi scim face articuli, cari si in „Orientulu latinu“ si in „Albin'a“ aru decorá pagin'a cea dintâiu si inca deasup'a liniei. La lucru dara:

„Dincóce de carpati, — ce din cóce? mai sub carpati ba putem díce intre carpati, apare acum nu demultu o foia, carea are sa reguleze tóte lucrurile din orientu pe letinesce. Dara lucrurile pre acolo se vede ca nu potu séu nu vreau sa intieléga letinesc'a acest'a noua si mergu totu dupa romanésca, serbesc'a bulgaresc'a, turcésca etc. loru. Ce e mai multu?”

Dunarea, acestu fluviu, sia lapedatu numele celu superbu de Istru si in locu sa curga totu spre orientu mai dela Giurgiu, cu necredinti'a „natiunale“, apuca spre media nópte si numai dupa o distanti'a mare se intorna iéra spre orientu, durere, cá pre diverse cai sa se verse in marea cea négra!

„Intrebâmu cu indignatiune cea mai patriotica, mai merita ea consideratiunea lumei? Nu! trebuie sa se puna patriotii cei „adeverati“ sai faca o programa, sa o aduca la resonu, ea trebuie regulata. Numai asia putemu sperá ca crapii voru cresce iéra in marimea loru stramosiésca, numai asia credemu ca somnii voru pastrá fragedimea loru, icrele voru face concurentia cu celedin Volga si racii nu se voru mai sguli pre la rada cinile tuturoru maraciloru din tiermuri, ci cu mandria voru figurá pre mesele lumei celei „liberale.“ Ei bine, Dunarea nu voiesce sa tiená nici directiunea orientala si sparge unitatea ei fluviale si spre rusinea ei mai tardu se perde in marea négra, inimic'a ei seculara.

„Dara s'o lasâmu in pecatele ei, déca n'ascuta de „liberali“! precum n'a ascultatú nici politic'a bucuresceana si sa ne

apucâmu de „Tel. Rom.“, sa-lu regulamú baremu pre elu.

„Nu va merge nici cu acésta, atunci dóra va dá Ddieu sa ne intalnimu cu „Cocosiu Rosiu“, cáci „Gur'a Satului“ si „Priculiculu“ se vede ca din duhu de rivalitatiune ne incungiura, cu care sperâmu ca ne vomu poté intielege si caus'a nóstra atunci trebuie sa triumfeze“

Déca ne lasá-i in frunte dle redactore! o! câte mai scieamu noi sa spunemu, dara asiá incheiâmu si te lasâmu sa torni dt'aapa rece pre capetele cele inferbantate, asiá dupa cum ti e obiceiulu! se intielege nu acum, ci la tempulu seu!!!

Raportu comerciale.

Sabiiu 6 Novembre n. Grâu 4 fl. 87 xr. frumosu, 4 fl. 53 xr. mestecatú, 4 fl. 20 xr. cualit. infer.; secar'a 3 fl. 40 xr. pâna 3 fl. —; — orzu fl. 3; ovesu 1 fl. 53 pâna 1 fl. 80 xr.; cucuruzu (porumbu) 2 fl. 93 xr.; cartof 1 fl. 8 xr. galét'a austriaca.
 Cânep'a — fl. maj'a.
 Linteá 6 fl. — xr.; mazarea 6 fl. — xr., Fasoleá 6 fl. 67 xr.
 Fenu legatu — fl. 85, nelegatu — fl. 80 xr., paie lungi 60 xr., scurte 50 xr. maj'a.
 Lemne de focu 8—9 fl. stang. anstr.
 Carne de vita 18—20 cr. p., de porcú 28 xr. Unsórea 79 xr. pâna la 1 fl. 20 cup'a.

Burs'a de Vien'a.

Din 2/14 Novembre 1874.

Metalicele 5%	70 05
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	74 50
Imprumutulu de statu din 1860	109 10
Actiuni de banca	987 —
Actiuni de creditu	234 —
London	110 35
Obligatiuni de deslaunare Unguresci	77 75
„ „ „ Temisioreno	77 —
„ „ „ Ardelenesci	74 50
„ „ „ Croato-slavone	79 50
Argintu	104 60
Galbinu	5 25
Napoleonu d'auru (poli)	8 89

Concursu.

De óre-ce in urm'a publicarei concursulu din „Telegrafulu Romanu“ Nr. 64, 65 si 67 nu s'au ivitu nici unu concurentu pentru ocuparea postulu de invetiatoriu secundariu la scól'a populara din Codlea amesuratu §-loru din statutulu organicu, — asiá se publica acum concursu din nou pentru ocuparea aceluia cu care este impreunatu unu salariu de 175 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acestu postu trebuie cá sa fia români gr. or. si sa-si produca atestate conformu §-loru statutulu organicu.

Comitétulu parochialu in contielegere cu scaunulu ppescu alu Branului.

1—3 Ioanu C o m s i ' a.

Celu mai nou si mai mare depositu de orológe in Sabiiu.

la

IOHANN BUSCHEK

orologieriu,

Uliti'a Cismadiei Nr. 16 vis-a-vis de Hotelulu: „La Corón'a Ungariei“.

Recomenda orologe se de auru si argintu de I calitate, de Genf, alese personalminte si probate prin oficiu, cu garantia de 1—2 ani.

Orologie de argintu cu câte fl. 13, 14, 16, 18, 20, 24, 26, 28, 30—40.

Orologie de auru cu câte fl. 28, 30, 32, 34, 36, 40, 45, 50, 60, 70—150.

De I calitate orológe cu pendulu, o decóre pentru ori-ce locuinta cu câte fl. 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 44, 46, 50, 60, 70—150.

Orologie de biroulu francesu, de marina si desteptátorie (Wecker) etc.

Lantiuri de auru si argintu, probate prin oficiu si adeca: Lantiuri de argintu cu câte fl. 3, 4, 5 pâna la 12, de auru: Lantiuri de gátu cu câte fl. 32, 34, 36, 40, pâna la 80 si 150.

Reparaturele se facu dupa modulu celu mai nou solidu si cu garantia de unu anu.

Pretiu curinte mai detaiatu gratis et franco.

(17—20)